

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Robäckens förskola

Giltighetstid: 2020-11-16 – 2021-11-15

Ansvarig rektor: Carina Westin

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetsätt

Vår förskola ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Miljön ska vara tillgänglig för alla barn och inspirera dem att samspela och att utforska omvärlden samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.

3. Kartläggning av riskområden

Enligt Lpfö18 ska förskolan vara en levande social gemenskap som ger trygghet samt vilja och lust att lära. Det är förskolans vision och det vi strävar mot varje dag tillsammans med barnen. Barn skapar mening utifrån sina erfarenheter och sätt att tänka. Därför ska de i förskolan möta respekt för sin person och sitt sätt att tänka och förstå sin omvärld. Alla som arbetar i förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla tillit och självförtroende (sid 7).

Att vi vuxna i förskolan är viktiga förebilder i detta arbete är en förutsättning för att det pedagogiska arbetet med ska bli bra. Vi har upptäckt att de vuxna inte alltid känner sig trygg, kunnig och engagerad på sin arbetsplats.

4. Mål för arbetet

Alla som arbetar på förskolan ska känna sig TRYGG, KUNNIG och ENGAGERAD. Vi ska arbeta tillsammans och hitta framgångsrika förhållningssätt, arbetsätt och rutiner som främjar en god psykosocial arbetsmiljö som i sin tur gynnar allas möjligheter att vara goda förebilder för barnen.

5. Handlingsplan

Vi kommer att kartlägga vad alla tänker kring de tre begreppen TRYGG, KUNNIG och ENGAGERAD. Vad får mig att känna mig trygg, kunnig, engagerad? Hur bidrar jag till att mina kollegor känner sig trygg, kunnig och engagerad? Vi lyfter fram de framgångsfaktorer vi får fram och har uppföljning med hjälp av "temperaturmätning" för att se om vi kan se ett förändrat förhållningssätt som ger bättre psykosocial arbetsmiljö.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Handlingsplanen 2019/20

1. *Alla avdelningar ser över den egna litteraturen. Saknas något så gör vi aktiva lån från Biblioteket eller använder vår app "Polyglutt".*
2. *Alla avdelningar scannar av vilka olika kulturer och traditioner som finns i den aktuella barngruppen. Aktuellt inför julen är hur firar vi det? Gör alla det? Vi ska lyfta de nationella minoritetsspråken och dess kultur.*

Hur har det gått?

De yngsta barnen på förskolan har haft det svårt att läsa böcker där tex ordet "mamma" eller "pappa" har nämnts då det har triggat barnens längtan hem. Så vi har fokuserat på böcker utan familjer. Planen är att möta olika familjekonstellationer i böcker framöver. Och samtala med barnen om likheter och olikheter i familj/kultur/traditioner.

Vi har dockor med olika hudfärg. Böcker som belyser olika/lika, men behöver utöka med mer litteratur om olika stjärnfamiljer. Har flera barn på förskolan som är flerspråkiga, där vi använder oss av Polyglutt för att möta barn med annat modersmål. Stödtecken används för att möta barn med annat modersmål och/eller behöver ha förstärkt kommunikation för att kunna förstå det talade språket bättre.

Vi reser också till andra länder där barnen får höra det landets hemspråk, prova prata och skriva. Vi uppmärksammar hur andra länder har det i sina skolor. Vi har också uppmärksammat dess kultur kring mat, familj och traditioner. (Och covid-19) . Vi har en pedagog med annat modersmål som pratar och sjunger tillsammans med barnen och gör barnen nyfikna på ett annat språk.

7. Barns delaktighet i arbetet

Vi pratar mycket om hur man är en bra kompis. Vi förstärker barnen då de t.ex. hjälper någon annan, tröstar. Vi ändrar om miljöerna efter barnens intressen, barnen är till exempel väldigt intresserade av att åka tåg i kuben och vill ofta åka en tur till bland annat badhuset, leksaksaffärer, godisaffärer, till en sjö eller Leos lekland. Vi har även sett ett stort intresse för musik och sång hos barnen, Vi har därför ordnat en musik-/dans-/discohörna. I verksamheten pratar vi om "rätt och fel". Vad får olika saker för konsekvenser? "Om jag gör såhär, så händer det här" Hur är man en bra kompis? Barnen uppmuntras av pedagogerna att lösa konflikter på egen hand i största möjliga mån eller att de tar hjälp av en kompis.

Ändrar ständigt i miljön för att tillfredsställa behov och intressen hos barnen i deras snabba utveckling.

8. Rutiner för akuta situationer

Vad gör personalen i en akut situation:

Om en situation uppstår där vi misstänker att ett barn känner sig kränkt, ska pedagogen genast ta tag i situationen. Är det ett barn som utfört kränkningen samtalar vi både med barnet som känner sig utsatt, och den eller de som utfört kränkningen. Den akuta situationen måste lösas så båda sidor utvecklar en förståelse för situationen, utifrån sin ålder och mognad. Syftet är att den empatiska förmågan utvecklas för den som utfört kränkningen, så att kränkningen inte uppstår igen. Den utsatte måste kunna känna trygghet och tycka att det är roligt att komma till förskolan.

Om en situation uppstår då vi misstänker att en vuxen kränker ett barn ska också pedagogerna gå in i den akuta situationen. Om vi ser någon pedagog utföra handling som vi bedömer vara kränkande för ett barn, säger vi omedelbart till den pedagogen att lämna situationen och att man själv tar över.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när barn kränker barn:

Personal som får kännedom om att ett barn har blivit utsatt för kränkande eller diskriminerad behandling ska anmäla det till Rektor. Vi använder rapporteringssystemet LISA. Rektor är ansvarig att rapportera till verksamhetschef/huvudmannen.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar barn:

Personal som får kännedom eller ser att kollega kränker barn anmäler till rektor som tar över utredningen med syfte att omedelbart stoppa eventuella fortsatta kränkningar, Rektor använder rapporteringssystemet LISA. Rektor rapporterar till verksamhetschef/huvudmannen.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin

grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning** (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.